

Klimata un enerģētikas
ministrija

Tikšanās ar pašvaldību pārstāvjiem

PLŪDU RISKU PĀRVALDĪBA Q1.2026.

Klimata un enerģētikas ministrija

Rīga | 04.03.2026.

FAKTISKĀ SITUĀCIJA

Ir/bija barga ziema. Šīgada ziemas noslēguma apstākļi ir piemēroti tam, lai pavasara pali pārvērstos pavasara plūdus. To vai tas notiks, noteiks pavasara laikapstākļi, par kuriem šobrīd vēl valda liela nenoteiktība.

ZIEMAS NOSLĒGUMS

Sniega sega Latvijā 20-50 cm

Daudz sniega Latvijā un reģionā – lielāks plūdu potenciāls

Ledus ūdenstilpnēs >30 cm

Ledus pārsvarā vienlaidus (nevis slāņains) – piemērots vienmērīgākai/ mierīgākai kušanai.

Daļēji aizsalis Rīgas jūras līcis

Ja līcis atkūst pēc upēm, var radīt papildu izaicinājums, šobrīd līcis atkūst labi.

PAVASARIS [?]

**Strauja temperatūras
paaugstināšanās, daudz nokrišņu**

**Vidēja temperatūras maiņa,
vidējs nokrišņu daudzums**

**Pakāpeniska temperatūras
maiņa, maz nokrišņu**

SAGaidĀMAIS PLŪDU LĪMENIS

**Vietām sasniedz
sarkano
brīdinājumu**

**Vietām sasniedz
dzeltenu un oranžo
brīdinājumu**

**Vietām sasniedz
vismaz dzeltenu
brīdinājumu (pali)**

PAR 2026. GADA PLŪDIEM

PROVIZORISKIE "MINĒJUMI" 03/03/2026

Provizoriskais palu/
plūdu periods:
1.marts-10.aprīlis

Upju baseins > Upe
(baseins ietver pietekas).
Provizoriskais plūdu periods
pielīdzināms **arī reģiona
ezeriem.**

Provizoriskā secība

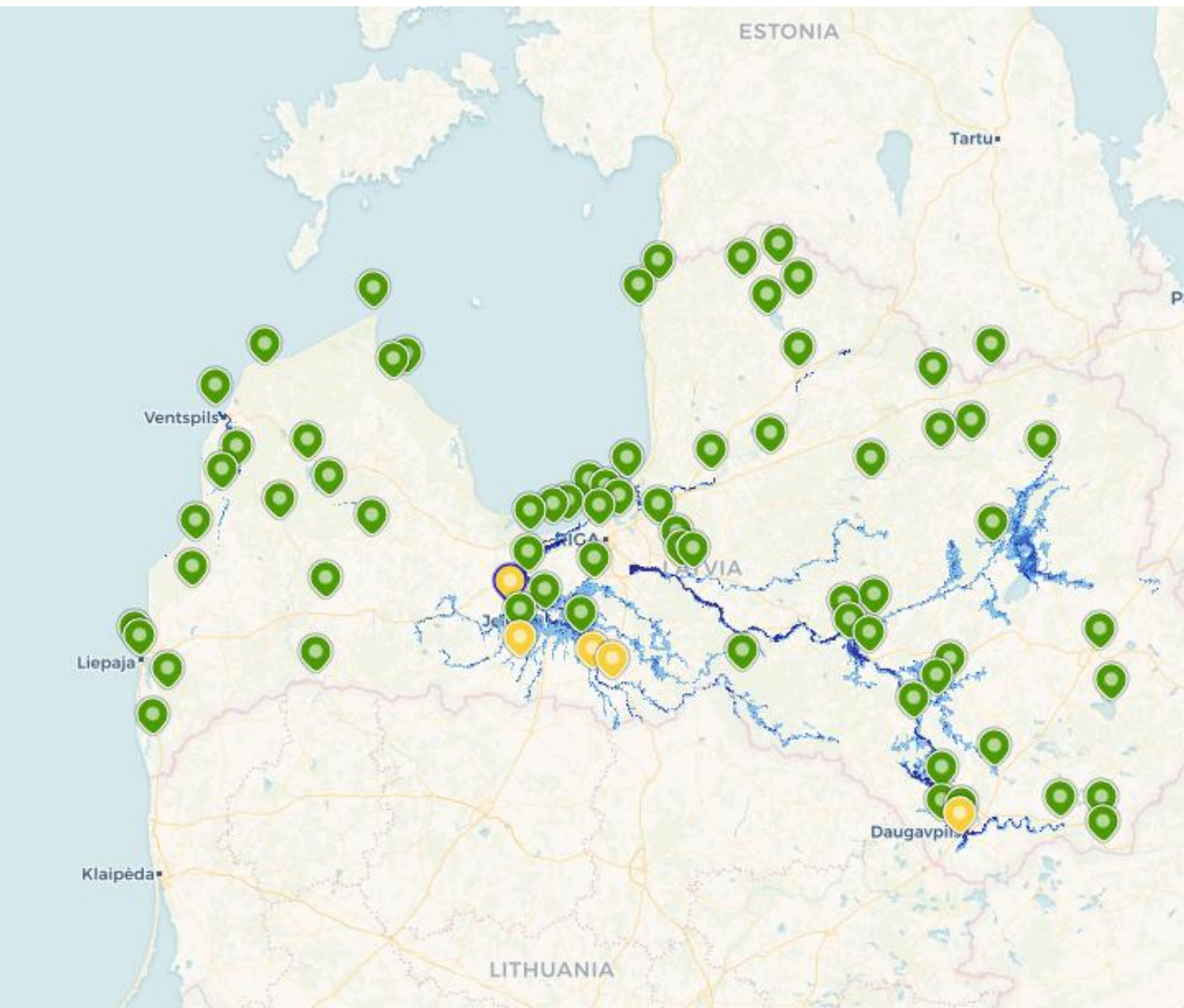
[I] **Venta** (Kurzeme) →
[II] **Lielupe** (Zemgale) →
[III] **Gauja** (Vidzeme, piejūra agrāk) →
[IV] **Daugava** (Augštece, Ogre un Jugla
potenciāli agrāk)

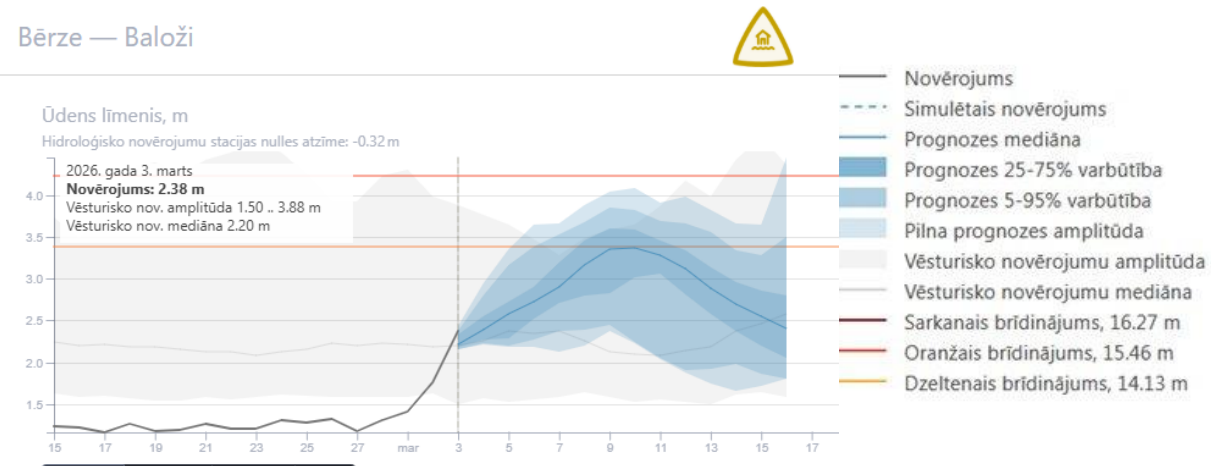
NB! Stilizēts attēlojums ar teritorijām, ar lielāku applūšanas risku balstoties uz plūdu kartēm un iepriekšējo gadu novērojumiem. Detalizēta informācija <https://pris.lvqmc.lv/>

PLŪDU RISKA INFORMĀCIJAS SISTĒMA

[HTTPS://PRIS.LVGMC.LV/](https://pris.lvcmc.lv/)

Bērze — Baloži

Laikapstākļu
prognoze
02.-08.03.2026.

Šonedēļ atkusnis Latvijā turpināsies - nedēļas sākumā **dienās tiks sasniegti +1...+5 grādi**, bet nedēļas vidū un otrajā pusē, spīdot saulei, gaiss iesils līdz pat + 5...+10 grādiem, **līdz ar to sniega sega turpinās strauji kust**. Naktīs lielākajā daļā valsts gaidāms neliels līdz mērens sals 0...-7 grādi, dažviet valsts austrumos līdz -10 grādiem.. **Nokrišņu kopumā nedēļas laikā būs maz** – tie lietus un slapja sniega formā gaidāmi nedēļas pirmajās dienās

Situācija Latvijas upēs: **02.-08.03.2026.**

VISPĀRĪGI

Palu process ir sācies, Latvijas rietumdaļas upēs un citu upju straujākajos posmos iet ledus. Daudzviet uz ledus veidojas sniegūdens lāmas (**uz ledus virsmas krājas ūdens no kūstoša sniega**) un ledus sāk zaudēt savu izturību. Vietām veidojas vaļuma joslas (ledus ir atdalījies no krasta vai uzlūzis ūdenstilpnes vidū). **Lokāli veidojas ledus iešana**. Lāsmeņu platības (vietas, bez ledus) ir palielinājušās, vietām arī būtiski. **Kopš marta sākuma sniega un ledus kušana bijusi strauja**. Visvairāk sniega ir Latvijas austrumdaļas upju baseinos, kur Dagdā joprojām ir 43 cm sniega. Upju notece ir būtiski palielinājusies.

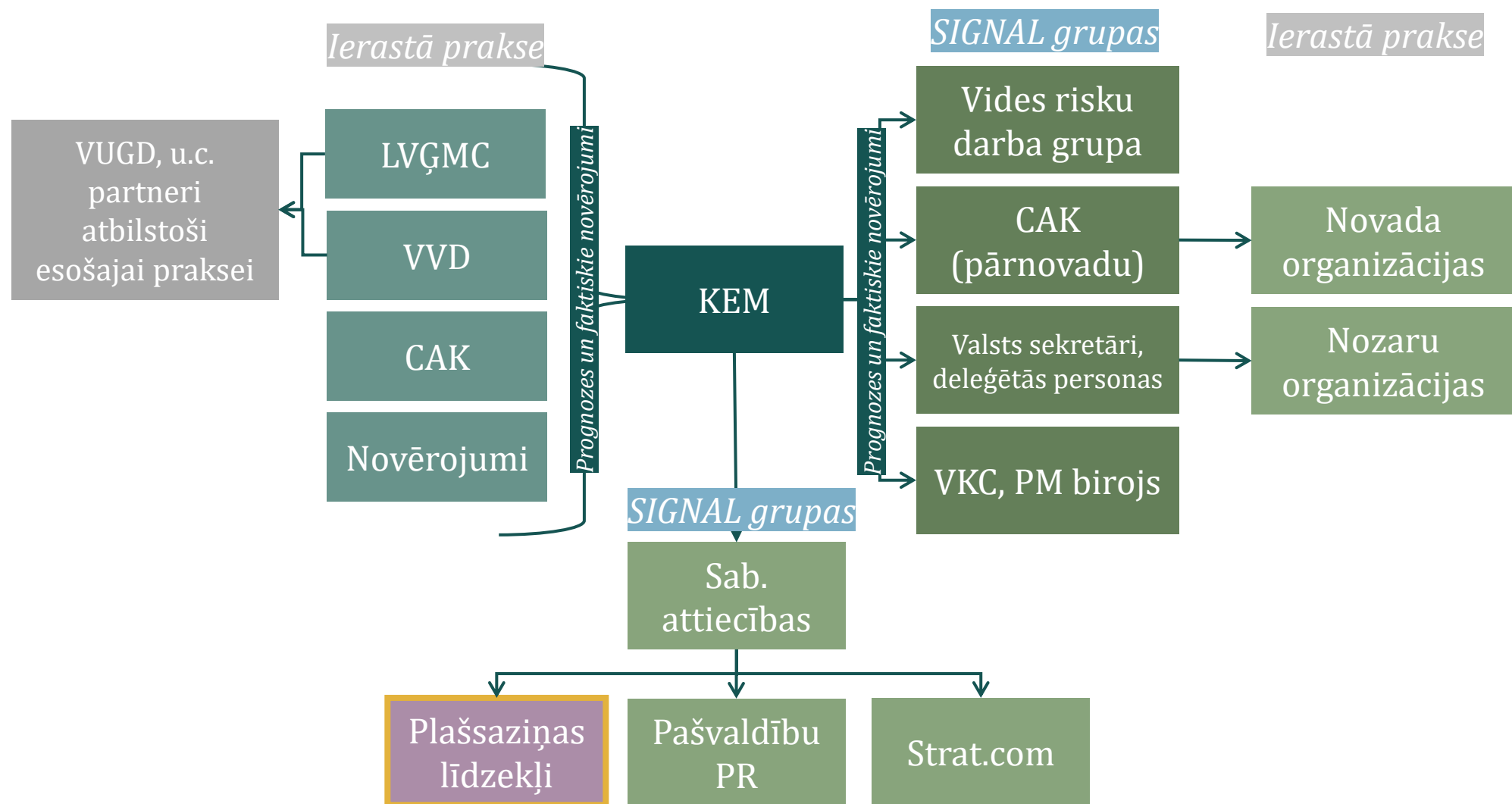
Aktīvais palu sektors: KURZEME/ VENTAS BASEINS

- Kurzemes upēs ūdenslīmenis turpina paaugstināties. **Ventā par 30-60 cm, Ventas baseina upēs 1-33 cm.**
- Pēdējā diennaktī lielākais pieaugums Kurzemē bijis 61 cm.
- Tuvākajās **dienās Kurzemes mazākajās upēs sāks iestāties palu maksimums.**

Pārējā Latvija

- **Ūdenslīmeņa svārstības/ paaugstināšanās novērojama arī citās upēs.** Bērzē pie Baložiem ūdenslīmenis paaugstinājies par 71 cm, citviet mazāk.
- Tuvākajās dienās turpināsies **ūdenslīmeņa kāpums, ledus iešana gaidāma garākos upju posmos, ledus iešanas laikā vietām veidosies sastrēgumi**

FAKTU UN PROGNOŽU INFORMĀCIJAS PLŪSMAS

PLŪDU RISKU PĀRVALDĪBAS ORGANIZĀCIJAS IZMAIŅAS NO IERASTĀ

1

Vides risku darba grupa

Pēc Valsts enerģētikas krīzes
centra parauga

KEM (VVD, energokomersanti), IeM
(VUGD), SatMin, VM, EM, ZM, KVC,
LVĢMC, LPS/LLPA,
SKARTĀS PAŠVALDĪBAS*

**nepilnīgs uzskaitījums*

2. Darba grupas uzdevumi:

- 2.1. identificēt, analizēt un novērtēt ekstrēmālu laikapstākļu, bīstamu dabas parādību un tehnogēno apdraudējumu radītos riskus un to iespējamās sekas;
- 2.2. noteikt preventīvos, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus, pamatojoties uz risku analīzi un novērtējumu, tajā skaitā izstrādāt ātrākās reaģēšanas algoritmu, iestājoties dabas vai tehnogēnam apdraudējumam vai to izraisītajām sekām;
- 2.3. uzraudzīt situāciju apdraudētajās teritorijās un koordinēt konstatēto risku pārvaldīšanai;
- 2.4. ja nepieciešams, koordinēt iesaistīto pušu darbības risku novēršanai vai apdraudējuma vai tā seku mazināšanai;
- 2.5. koordinēt publisko komunikāciju apdraudējuma gadījumā;
- 2.6. pēc riska mazināšanas vai seku likvidēšanas apkopot, analizēt un novērtēt veiktos pasākumus un sagatavot priekšlikumus politikas plānošanas dokumentu, tiesību aktu vai reaģēšanas algoritma pilnveidošanai, ja nepieciešams.

2

"Plūdu riska klāsteri"
pārnovadu koordinācijas grupas

[I]

Ventas baseina
plūdu riskam
pakļautie CAKi

[II]

Lielupes
baseina
plūdu riskam
pakļautie CAKi

[III]

Gaujas baseina
plūdu riskam
pakļautie CAKi

[IV]

Daugavas
baseina plūdu
riskam
pakļautie CAKi

IESAISTĪTĀS PUSES*

	Sabiedrība/ organizācijas (potenciāli ietekmētie)					
Risina praktiskas problēmas	Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas	VUGD	NBS Zemessardze	VP	NMPD	LE/ ST/ AST
	Pieņem lēmumus, koordinē lokāli	Glābšanas darbu vadīšana/ veikšana + šūnapraide	Atbalsta (jāpieprasa)	Sabiedriskā kārtība	Neatliekamā palīdzība	Elektroapgāde
Nodrošina kopējo informācijas apriti	KEM Enerģētika, ūdenssaimniecība, atkritumu poligoni	SatMin Mob.sakari, Ceļi EkMin DUS	VM & LM & TM Slimnīcas, Soc.Centri. Ieslodzījuma vietas	ZM Meliorācija, lopkopība	KM Kultūrvēsturiskais mantojums	
	Organizācijas ar īpašiem pienākumiem (t.sk. valsts un pašvaldības kā akcionāri vai funkciju deleģētāji)					

**Vienkāršots un, iespējams, nepilnīgs uzskaitījums, kas tiek dinamiski precizēts saskaņā ar saņemot informāciju*

KOMUNIKĀCIJAS PLŪSMAS ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀ NACIONĀLAIS LĪMENIS

1. Iekšējā komunikācija – operatīvā saziņa (vienkāršoti)

2. Ārējā komunikācija – plašsaziņas mediju sabiedrības informēšana

REKOMENDĀCIJAS

*Klimata un enerģētikas ministrija
Valsts Vides dienests*

UPJU ŠĶĒRŠĻU PĀRVALDĪBA 1/3

HES: 142

**Citi šķēršļi ~1500
No tiem ~700-800 vismaz
daļēji regulējami**

**Ne visi šie šķēršļi ir ar zināmu
īpašnieku.
Svarīgi pašvaldībām**

**Atbildīgajām amatpersonām operatīvi veikt daļēji
regulējamo vai neregulējamo stacionāro
hidrobūvju (piemēram, dambji, sliekšņi, caurteku),
kas nemaina ūdens līmeni vai caurplūdi atkarībā no
vajadzības, bet, kas nodrošina pastāvīgu
ūdenskrātuves līmeni vai plūsmu **apsekošanu un
novērtēt šo būvju tehnisko stāvokli.** Ja tas ir
iespējams (pēc novērtējuma) veikt **manuāli veicamo
darbību pārbaudi** (piemēram, aizvaru pacelšanai, ja
tādi ir).**

UPJU ŠĶĒRŠĻU PĀRVALDĪBA 2/3

NOSŪTĪTAS VISIEM HES ĪPAŠNIEKIEM PAGĀJUŠĀ NEDĒĻĀ

ŪDENS LĪMEŅA REGULĒŠANA UN KONTROLE

- Nepieļaut ūdens līmeņa celšanos virs **normālā ūdens līmeņa (NŪL)**
- Savlaicīgi atbrīvot aizsprosta ailas, nepieļaujot pārsniegt **augstāko ūdens līmeni (AŪL)**
- Nepārtrauktas dežūras operatīvai līmeņa regulēšanai
- Informācijas **ievākšana par ūdens līmeni visā upē**
- Regulāra **augšējā bjefa līmeņa kontrole**
- Nepieciešamības gadījumā **pazemināt ūdens līmeni atbilstoši ūdens resursu lietošanas atļaujai**

UPES AUGŠTECES UN LEJTECES APSEKOŠANA

- **Noskaidrot situāciju augštecē** (vai nav izveidojušās sateces, kas rada risku neplānoti lielumam ūdens apjomam)
- Izvērtēt **riskus**:
 - ✓ Zivju dīķiem;
 - ✓ Daļēji regulējamiem objektiem;
 - ✓ Pārplūstošiem objektiem.
- Apsekot **dabīgās ūdens sateces vietas krasta zonā**
- Pārbaudīt **lejtecē**:
 - ✓ Krūmu/koku sanesumus
 - ✓ Bebru dambjus
 - ✓ Iesalušus šķēršļus
- Nepieciešamības gadījumā informēt pašvaldību vai **VVD operatīvo dienestu (OKC) tel. 26338800**

LEDUS UN PALU RISKA PĀRVALDĪBA

- Tuvojoties ledus iešanai:
 - ✓ **Atzāgēt ledus joslu aizsprosta priekšā** (ja nepieciešams)
 - ✓ **Attīrīt aizvarus** no apledojuma
 - ✓ **Pārbaudīt** netraucētu aizvaru izņemšanu
- Pārbaudīt ledus **stāvokli lejtecē**
- Veikt citus pasākumus **iespējamā ledus sastrēguma mazināšanai**

UPJU ŠĶĒRŠĻU PĀRVALDĪBA 3/3

NOSŪTĪTAS VISIEM HES ĪPAŠNIEKIEM PAGĀJUŠĀ NEDĒĻĀ

GATAVĪBAS ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀM

- Nodrošināt iekārtas darbībai elektroapgādes pārtraukuma gadījumā:
 - ✓ Mehāniskie aizvaru pacēlāji
 - ✓ Sūkņi bez elektrības
- Nodrošināt savlaicīgu:
 - ✓ Valsts institūciju informēšanu
 - ✓ Pašvaldību informēšanu
 - ✓ Iedzīvotāju apziņošanu
- Atjaunot HES kontaktpersonu informāciju (arī vizuāli objektā)

DOKUMENTĀCIJA UN ATBILSTĪBA PRASĪBĀM

- Pārbaudīt apdrošināšanas polises derīgumu (A un B klasei obligāti)
- Pārliedzināties par visu plānoto remonta un uzturēšanas darbu izpildi
- Izvērtēt iepriekšējā gada hidrotehnisko būvju drošuma deklarācijā noteikto prasību izpildi

SVARĪGI PAŠVALDĪBĀM

Īpašu uzmanību pievērst HES, kur jau zināmi iespējamie apdraudējumi apdzīvotām vietām, cilvēkiem un īpašumiem.

Savstarpēji saskaņot darbību HES, kas darbojas kaskādē.

Informācijas nosūtīšanai ieteicams izmantot lietotni WhatsApp, kas ļauj papildināt ziņojumu ar vizuālu situācijas atainojumu (foto vai video). **Ziņojums nosūtāms uz VVD OKC tālruņa numuru 26338800.**

KOMUNIKĀCIJU MATERIĀLI

*Klimata un enerģētikas ministrija
Valsts Vides dienests*

INFORMATĪVI MATERIĀLI [PROJEKTS]

1A

Vai plūdi būs?

Šigada ziemas noslēguma apstākļi ir labvēlīgi tam, lai pavasara pali pārvērstos par pavasara plūdiem. Precīzi prognozēt plūdu esamību nav iespējams, jo tas atkarīgs no pavasara laikapstākļiem – jo "lēnāks" un "sausāks" pavasaris, jo mierīgāka situācija upēs.

Provizorisksais palu/ plūdu periods: **5.marts-15.aprīlis**

[I]Ventas baseins
(Kurzeme)
marta I. dekāde

[I]Lielupes
baseins (Zemgale)
marta II dekāde

[III]Gaujas
baseins (Vidzeme)
marta II. dekāde

[IV]Daugavas
baseins
marta III. dekāde – aprīļa
vidus

1B

Vai plūdi būs?

Šigada ziemas noslēguma apstākļi ir labvēlīgi tam, lai pavasara pali pārvērstos par pavasara plūdiem. Precīzi prognozēt plūdu esamību nav iespējams, jo tas atkarīgs no pavasara laikapstākļiem – jo "lēnāks" un "sausāks" pavasaris, jo mierīgāka situācija upēs.

Provizorisksais palu/ plūdu periods: **5.marts-15.aprīlis**

[I]Ventas baseins
(Kurzeme)
marta I. dekāde

[I]Lielupes
baseins (Zemgale)
marta II dekāde

[III]Gaujas
baseins (Vidzeme)
marta III. dekāde

[IV]Daugavas
baseins
marta III. dekāde – aprīļa I
dekāde

ZIEMAS NOSLĒGUMS

Sniega sega Latvijā 20-50 cm

Daudz sniega Latvijā un reģionā – lielāks plūdu potenciāls

Ledus ūdenstilpnēs >30 cm

Ledus pārsvarā vienlaidus (nevis slāpains) – piemērots vienmērīgāks/ mierīgāka kušanai.

Daļēji aizsalis Rīgas jūras līcis

Jā līcis atkāst pēc upēm, var radīt papildu izaicinājums, šobrīd līcis atkāst labi.

PAVASARIS [?]

Strauja temperatūras
paaugstināšanās, daudz nokrišņu

Vidēja temperatūras maiņa,
vidējs nokrišņu daudzums

Pakāpeniska temperatūras
maiņa, maz nokrišņu

SAGAI DĀMAIS PLŪDU LĪMENIS

Vietām sasniedz
sarkano
brīdinājumu

Vietām sasniedz
dzeltenu un oranžo
brīdinājumu

Vietām sasniedz
vismaz dzeltenu
brīdinājumu (pali)

Detalizēta informācija par aktuālo situāciju Latvijas upēs un
ezeros: <https://pris.lvqmc.lv/>

NB! Stilizēts attēlojums ar teritorijām, ar lielāku applūšanas risku balstoties uz plūdu kartēm un iepriekšējo gadu novērojumiem. Detalizēta informācijas <https://pris.lvqmc.lv/>

INFORMATĪVI MATERIĀLI [PROJEKTS]

2

Kā sagatavoties plūdiem

Klimata un enerģētikas
ministrija

Mazināt plūdu
risku/ sekas
sakārtojot
apkārtni un vidi
ap sevi

Būvju un
īpašuma
drošība, ja
tuvojas plūdi

- Ja īpašums iegādāts nesen, pārrunāt ar kaimiņiem par to, ko šādos gados sagaidīt.
- **Iztīrīt caurtekas, notekas un grāvjus**, lai ūdens var brīvi aizplūst.
- **Izkontrolēt bebru būves**, īpaši lauku un zemnieku saimniecībās, jo tās var strauji paaugstināt ūdens līmeni.
- **Pārbaudīt slūžu un vārtu mehānismus**, pārliedzinoties, ka tie darbojas
- **Nostiprināt laipas un nelielus tiltiņus**, vai – ja tie rada papildu risku – īslaicīgi tos demontēt.
- **Veikt dambju un vaļņu pēdējā brīža nostiprināšanu**, īpaši vietās, kur iepriekš novērota ūdens izskalošana.

- **Nostiprināt nenostiprinātas būves**, piemēram, āra tualetes, šķūņus, siltumnīcas vai citas vieglas konstrukcijas, kuras plūdu laikā var aiznest ūdens.
- **Pacelt mantas un tehniku augstāk**, īpaši pagrabos un pirmajos stāvos.
- **Sagatavot smilšu maisus** durvju, logu, pagrabu un citu ievainojamu vietu aizsardzībai.
- Ja īpašums apdrošināts – **pārliedzināties par līguma nosacījumiem** un jautājumu gadījumā sazināties ar apdrošinātājiem (pavasara plūdu risks tipiski IR iekļauts standarta apdrošināšanas paketēs).
- **Pārrunāt ģimenē par rīcību evakuācijas gadījumā** (kur palikt, kam zvanīt, ko ņemt līdzi). Atceries par mājdzīvnieku drošību!

3

Ko darīt, kad plūdi ir klāt?

Klimata un enerģētikas
ministrija

Esi atbildīgs, taču ne pārgalvīgs. Seko atbildīgo iestāžu rekomendācijām un publiski pieejamajai informācijai. Gadījumā, ja konstatē apdraudējumu savai, vai tuvinieku dzīvībai vai veselībai, negaidi paziņojumu par evakuāciju, bet dodies uz drošu vietu. Ja vari to izdarīt droši – evakuējies saviem spēkiem, ja ne, lūdz pašvaldības palīdzību.

Atceries par vientuļiem cilvēkiem un cilvēkiem, kas paši nevar evakuēties vai viegli sekot sekot līdz atbildīgo iestāžu rekomendācijām. Dalies ar informāciju un vajadzības gadījumā, informē pašvaldību par palīdzības nepieciešamību.

Atstājot mājokli un saimniecības ēkas, atslēdz elektroenerģijas un gāzes padevi, vietējās apkures ierīces un iekārtas, aizver logus, durvis, lūkas un slēģus.

Ja plūdi sākušies naktī, izmanto gaismas signālu (kabatas lukturīti, telefona spuldzi), skaņas signālu, lai ugunsdzēsējiem glābējiem signalizētu par savu atrašanās vietu.

Evakuācijas gadījumā **paziņo par to tuviniekiem**.

Klimata un enerģētikas
ministrija

Mēs kopā veidojam ILGTSPĒJĪGU RĪTDIENU LATVIJAI!

